

Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliklerinin Giderilmesine İlişkin Somut Önerilerimiz

8 Mart Dünya Kadınlar Günü ile birlikte Denge ve Denetleme Ağı olarak çalıştığımız reform alanlarının bazılarına ilişkin kadınların aktif katılımı ve toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin giderilmesine yönelik somut önerilerimizi tekrar hatırlatmak istiyoruz.

Yasamada Kadınların Temsilini Arttırmak

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kadınların temsil düzeyi oldukça sınırlı kalmaya devam etmektedir. Bunun temel nedeni siyasi partilerin aday belirleme süreçlerinde demokratik mekanizmaların işlememesidir.

Ayrıca, yasamada kadınların eşit temsili sağlayacak ek önlemler Türkiye'deki bu temel sorunu gidermeye yardımcı olabilir. Bunların başında ise aday belirleme süreçlerinde uygulanan fermuar sistemi gelmektedir. Benzer şekilde yasama süreçlerine kadın ve LGBTİ+ hakları alanında çalışan sivil toplumun etkin katılımı ve yasaların, yasalama ve sonrasında toplumsal cinsiyet perspektifinden etki analizlerinin yapılması, toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini gidermede büyük önem taşımaktadır.

Yürütme İçerisindeki Çoğulculuğu Arttırmak

Yürütme erkinde de kadın temsili oldukça sınırlı kalmaktadır. Her ne kadar bunun temel nedeni kadınların eğitim ve iş gücüne genel olarak katılımlarının önündeki kültürel ve kurumsal engeller ve kısıtlamalar olsa da, yürütmede ayrımcılığın önüne geçecek olan önemli bir unsur liyakat prensibinin etkin şekilde işletilmesidir. Bu nedenle kamu alanında işe alımlarda objektif cinsiyetsizleştirilmiş kriterlerin belirlenmesi gerekmektedir. Diğer yapısal engellerin giderilmesinin yanında bu tip düzenlemeler yürütme erki içerisinde kadın temsili arttırma yönünde fayda sağlayabilir.

Yargı Kurumları / Kurullarında Kadın Temsilini Garanti Altına Alacak Düzenlemeler

Etkin işleyen bağımsız ve tarafsız yargı erki kadınların ve toplumdaki tüm kesimlerin yaşadıkları hak kayıplarının giderilmesinde ve yargıya toplumsal güvenin sağlanmasında oldukça önemlidir. Yargı kurumları ve kurullarında kadın temsili garanti altına alacak önlemler ve düzenlemeler yapılmalıdır. Yargı mensuplarının toplumsal cinsiyet konusunda ilgili yasal mevzuata ve uluslararası anlaşmalara yönelik farkındalık ve bilgilerinin artırılması gerekmektedir. Yargının sivil izlenmesini sağlayacak önlemler alınmalıdır. Özellikle kadın ve nefret cinayetlerinde görünür olan, evde ve kamusal alanda toplumsal cinsiyet temelli şiddet gibi Türkiye'nin süregelen sorunlarının büyük bir parçası olan yargı kararlarının önlenmesi bağlamında sivil izleme yöntemi büyük önem taşımaktadır.

Kadınların Yerelde Yaşadıkları Sorunları Kadınların Etkin Katılımıyla Çözmek

Yerel yönetimlerde kadın temsilini arttıracak düzenlemelere acilen ihtiyaç vardır. Kadınların yerelde yaşadıkları sorunları yine kadınların etkin katılımını sağlayacak biçimde çözüm önerileri sunan komisyonlar yerel yönetim meclislerinde kurulmalı ve yerel yönetimlere etkin sivil toplum ve vatandaş katılımı sağlanmalıdır. Bu çerçevede, UNESCO 2004 - Kadınların Kent Hakkı Şartı, Avrupa Yerel Yaşamda Kadın Erkek Eşitliği Şartı ve Kentte İnsan Haklarının Korunması Avrupa Şartı tüm belediyeler tarafından onaylanmalı ve yerel seviyede eşitlik eylem planları geniş katılımı ile hazırlanmalıdır. Bu eylem planlarının uygulama denetiminin etkin sivil toplum katılımıyla ve izleme kurulları aracılığıyla sağlanmasına yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.

Medyanın Eşitlikçi Temsili

Medya kadına karşı şiddet haberlerini verirken; şiddet uygulayan tarafın suçunu yok saymamalı ya da onu masumlaştırmamalıdır. Suçu hafifleten nedenler parlatılmamalıdır. Yargılayıcı ve hedef gösterici söylemler haber metninde yer almamalıdır. “Kadın” vurgusu kadını ikincil bir konuma indirgemeden yapılmalıdır. Kullanılan görseller konusunda duyarlı olunmalıdır. Haber konusu olan olayın akışını olumsuz etkileyen haberler gerekirse yapılmamalıdır. Haberlerle birlikte diziler, yarışma programları ve medyanın sunduğu tüm içerikler toplumsal cinsiyet eşitliği gözetilerek ve toplumsal cinsiyet eşitliğine dair farkındalık yaratacak biçimde yer almalıdır.

Ve pandemiyle derinleşen eşitsizlikler karşısında, tüm bu alanlarda önlemlerin acil olarak alınması gerekmektedir. DDA olarak hükümete, muhalefete ve tüm yetkililere bunu bir kez daha hatırlatıyoruz.